

فرسودگی شغلی و عوامل وابسته به آن در کارکنان بیمارستان نهای

دانشگاهی مشهد در سال ۱۳۸۵

علی طلایی، علی اکبر ثمری، نغمه مخبر، مریم محمدنژاد

چکیده

سابقه و هدف: فرسودگی شغلی سندرمی مشتمل بر خستگی هیجانی، مسخ شخصیت و کاهش کفایت شخصی می باشد. پرسنل سیستم درمانی به دلیل مواجهه با استرس های فیزیکی، روانی و هیجانی به شدت در معرض فرسودگی شغلی می باشند. این مطالعه با هدف تعیین میزان فرسودگی شغلی در پرسنل درمانی بیمارستان های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی مشهد و بررسی ارتباط خصوصیات جمعیت شناختی با ابعاد مختلف این سندرم انجام گرفته است.

مواد و روشها: در این مطالعه توصیفی تحلیلی، حجم نمونه پژوهش شامل ۶۶۰ نفر از پرسنل درمانی شاغل در بیمارستانهای تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی مشهد در شهر مشهد بود که به روش چند مرحله ای (multi-stage) انتخاب شدند. سپس این کارکنان ابزار پژوهش را که شامل فرم اطلاعات جمعیت شناختی و پرسش نامه فرسودگی شغلی مازلاک بود تکمیل نمودند. در پرسش نامه مازلاک فراوانی واحدهای مورد مطالعه در هر یک از ابعاد فرسودگی شغلی شامل خستگی هیجانی (با محدوده نمرات ۰-۵۴)، مسخ شخصیت (۰-۳۰) و کاهش کفایت شخصی (۰-۴۸) در مقیاس لیکرت مورد ارزیابی قرار گرفت و آنالیز داده ها توسط نرم افزار کامپیوتری SPSS انجام گرفت.

یافته ها: نتایج نشان دادند که میانگین نمره خستگی هیجانی در پرسنل ۲۰/۷۴ (شدت متوسط)، مسخ شخصیت ۷/۳۵ (شدت متوسط) و کفایت شخصی ۲۵/۶۶ (شدت کم) است. ارتباط آماری معنی داری بین سه بعد فرسودگی شغلی با متغیرهایی شامل سن، سنوات کاری، تحصیلات، نوع رابطه استخدامی، شغل و بیمارستان محل کار وجود داشت. خستگی هیجانی و مسخ شخصیت به طور چشم گیری در پرسنل زن بالاتر از مردان بود و افراد متأهل از کفایت شخصی بالاتری برخوردار بودند.

نتیجه گیری: میزان بالای ابعاد مختلف فرسودگی در این مطالعه به نسبت سایر مطالعات مشاهده شد. با توجه به تاثیر فرسودگی شغلی در عملکرد شغلی، خانوادگی و فردی و نیز اثر آن بر غیبت از کار پرسنل و بازنشستگی زود هنگام، کاهش عوامل تنش زا به وسیله سازماندهی عوامل شغلی خصوصا در بیمارستانها باید مورد توجه قرار بگیرد.

واژه های کلیدی: فرسودگی شغلی، پرسنل درمانی، کفایت شخصی، مسخ شخصیت، خستگی هیجانی، پرسش نامه مازلاک